

Självständigt arbete i fördjupningsämnet svenska
15 högskolepoäng, grundnivå

Formativ bedömning och läsutveckling

Formative assessment and reading comprehension

Electra Ververidis
Julia Falck Saunders

Grundlärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs
4-6, 240 högskolepoäng
Självständigt arbete inom fördjupningsämnet, 15hp
Handledare: Fredrik Hansson
Datum för slutseminarium: 2023-01-16

Examinator: Anette Mars
Handledare: Fredrik Hansson

Förord

Valet att genomföra detta arbete tillsammans grundas i vårt gemensamma intresse för läsutveckling. Under vår tid på utbildningen och på praktiken har vi upptäckt att intresset för läsning och nivån på läsförståelse är något som behöver uppmärksammas och förbättras. Formativ bedömning är något som uppmärksammas mycket i lärarutbildningen och i läroplan. Detta bidrog till att vi fick ett ökat intresse för formativ bedömning och dess påverkan på elevers läsutveckling. Under sökprocessen av källor, delade vi upp arbetet för att effektivisera tiden. Under sökprocessen var vi noga med att använda samma typ av verktyg för att på lättast sätt kunna sammanställa artiklar. Detta underlättade för en gemensam diskussion av allt material för att i sin tur komma fram till vilka artiklar som var bäst lämpade för vårt arbete. Arbetet har sedan genomsyrats av dessa gemensamma diskussioner med ett utbyte av idéer och tankar. Vi valde att dela upp arbetet när vi väl skulle skriva de olika delarna, då vi båda är som mest effektiva när vi skriver själva. Efter färdigställt utkast av en text, opponerade vi på varandras texter med syftet att kunna sammanväva arbetet och skapa en röd tråd. Arbetet har bidragit till en fördjupad kunskap om hur formativ bedömning påverkar läsutveckling. Vår nyvunna kunskap har lämnat oss nyfikna på hur arbete med formativ bedömning kan påverka elevers lust att lära och tycker det hade varit intressant att göra en egen undersökning för att bättre kunna fånga upp ett elevperspektiv.

Abstract

This review takes its starting point in reading development and formative assessment. The purpose has been to investigate how the work regarding this interest can take form in practice. The question that we want to address is as follows: How does formative assessment impact reading development? The process consisted of researching existing articles on the area and finally resulted in eleven articles relevant for this review and its aim. After closer reading, certain patterns could be identified. These patterns were then divided into themes. Themes found in the articles were related to whether the used method was a digital tool or not. Other patterns identified were the focus of the study in the articles. Five articles had a focus on reading comprehension overall, while five articles had its focus on technical aspects of reading comprehension such as vocabulary, decoding or reading fluency. Conclusions that could be drawn from the results were connected to the identified patterns. Several authors referred to the complexity of assessing reading comprehension. One way to deal with this is to develop a method that acts as a concrete way of working with reading development and formative assessment, which all of the articles in the review except one consists of. The review also showed that the complexity in assessing reading comprehension could result in assessment where the focus lands on the more technical aspects of reading comprehension.

Keywords: reading comprehension, formative assessment, elementary school

1. Inledning	5
2. Syfte	7
3. Metod	8
3.1 Val av sökord	8
3.2 Inklusionskriterier och exklusionskriterier	10
3.3 Metodanalys	11
3.4 Valda artiklar	11
4. Resultat	16
4.1 Artiklar med digitala verktyg	16
4.2 Tematisk analys utifrån läsutveckling	17
4.2.1 Tekniska aspekter av läsförståelse	18
4.2.2 Läsförståelse i sin helhet	20
5. Diskussion	22
5.1 Resultatdiskussion	22
5.3 Slutsats	24
5.5 Fortsatt forskning	25

1. Inledning

Förmåga att läsa räknas som en av de viktigaste tillgångarna i livet. En undervisning som resulterar i utveckling och förbättrade förmågor inom läsutveckling blir således viktig (Skolverket, 2016). Vidare förklarar Cawley et al. (1990) läsning som en grundläggande faktor till kunskapsöverföring inom alla ämnen. I kursplanen för svenska klargörs det att undervisningen ska syfta till att elever utvecklar förmågan att läsa och analysera texter enskilt och tillsammans med andra. Eleverna ska genom undervisningen utveckla förmågan att med hjälp av lässtrategier bearbeta olika typer av texter. Elever ska även ges chansen under sin läsupplevelse att utveckla förmågan att resonera kring olika texter med koppling till varierande sammanhang (Skolverket, 2022a).

I Lgr22 kommentarmaterial definieras formativ bedömning som en bedömning vars syfte är att främja elevers kunskapsutveckling (Skolverket, 2022b). Feedback och lärarens utveckling av undervisningen betonas, vilket uppnås utifrån underlag grundat i elevers styrkor och utvecklingsområden (Skolverket, 2022). En forskningsöversikt över 2000-talet gjordes 2015 av Vetenskapsrådet på uppdrag av regeringen som en del av SKOLFORSK- projektet. Forskningsöversikten utgick från en kartläggning av svensk och internationell forskning inom formativ bedömning (Hirsh & Lindberg, 2015). I forskningsöversikten behandlades 340 artiklar och det blir tydligt att de flesta artiklar grundar sig på Blacks och Wiliams arbete kring formativ bedömning (Hirsh & Lindberg, 2015). Black och Wiliam publicerade 1998 en översikt över bedömning och klassrumspraktik, vars ena syfte var att samla den forskning som fanns kring formativ bedömning (Black & Wiliam, 1998). 2009 publicerade Black och Wiliam en ny artikel, nu med fokus på att försöka definiera och konkretisera formativ bedömning (Black & Wiliam, 2009). Utifrån sina tidigare arbeten utvecklade Black och Wiliam fem nyckelstrategier beträffande formativ bedömning. Den första handlar om att tydliggöra och synliggöra syfte och mål med undervisningen. Den andra strategin betonar skapandet av klassrumsdiskussioner som bidrar till fördjupad förståelse. Återkoppling till eleverna är den tredje strategin och den fjärde nyckelstrategin tar upp vikten av elevernas delaktighet i lärandet. Förutom självbedömning synliggör den fjärde nyckelstrategin eleverna som resurser för varandra, d.v.s. kamratbedömning (Black & Wiliam, 2009). Dessa strategier och formativ bedömning grundar sig i sin tur på att ta reda på var eleven befinner, vad nästa steg är och hur processen dit kan se ut (Black & Wiliam, 2009).

I bedömnings-sammanhang diskuteras ofta bedömning med summativt syfte och bedömning med formativt syfte. I skolverkets allmänna råd och kommentarmaterial om betyg och prövning (2022) skrivs summativ bedömning i termer som medel för att få underlag till betygsättning. Kommentarmaterialet gör en åtskillnad mellan formativ bedömning och summativ bedömning utifrån deras olika syfte, men menar även på att ett underlag kan användas i både ett formativt och summativt syfte. Underlaget lämpar troligen inte sig lika mycket för båda syften, understryker de allmänna råden (Skolverket, 2022b).

Forskningsöversikten över formativ bedömning under 2000-talet som gjordes 2015 synliggör problematik som uppstår i system som alltmer grundar sig på summativ bedömning. Översikten ser en trend av en så kallad test-driven praktik som delvis kan förklaras av kravet på uppvisande av framsteg (Hirsh & Lindberg, 2015). Forskningsöversikten uppmärksammar också den mer instrumentella syn på formativ bedömning som utvecklats. Den formativa bedömningen blir som en summativ bedömning som görs oftare, med syfte att få högre slutresultat (Hirsh & Lindberg, 2015). Denna trend står således i motsättning till det syfte som formativ bedömning vanligtvis tillskrivs och som läroplanen skriver fram, nämligen att främja elevers lust till att lära (Skolverket, 2022).

2016 beslutade regeringen om skapandet av en läsdelegation för att främja läsandet bland barn och unga (SOU 2018:57). Ett betänkande av läsdelegationen publicerades 2018 och innehåller både en kartläggning av läsutveckling samt förslag på främjande insatser. Syftet med denna läsdelegation var att ge alla i samhället likvärdiga möjligheter beträffande läsutveckling (SOU 2018:57). Bakgrunden till insatsen var just bristande likvärdighet, men även en negativ trend i motivation, samt glappet av läsvanor mellan barn och vuxna. Betänkandet tar även upp hur resultat i PISA-mätningar gjort sina avtryck (SOU 2018:57). År 2012 sjönk Sveriges resultat markant i området läsförståelse. Detta även i de andra två ämnesområdena matematik och naturvetenskap. 2015 steg PISA-resultaten i samtliga områden, vilket höll i sig 2018 (SOU 2018:57; se specifik data: OECD publikation 2012, 2015 och 2018). En rimlig reflektion i förhållande till de lässatsningar som gjorts samt upprättandet av läsdelegationen är PISA-mätningens inverkan och hur mätningen 2012 uppmärksammat läsutvecklingen i samhället. Trots att resultaten blivit bättre i PISA-undersökningarna, visar en statistisk undersökning av läsning på fritiden en successiv minskning av läsvanor över tid. 21% av barnen mellan 9-12 år läste dagligen år 2020, vilket är en minskning jämfört med 31% år 2012 (Statens medieråd, 2021).

2. Syfte

Ovanstående bakgrund visar på att läsutveckling och formativ bedömning är områden av stor relevans för lärarprofessionen. Vi intresserar oss för hur formativ bedömning ser ut i förhållande till läsutveckling. Syftet med denna kunskapsöversikt är att undersöka relationen mellan formativ bedömning och läsutveckling. Utifrån detta ämnar kunskapsöversikten genomföra en systematisk sökning där ett urval av källor presenteras med syftet att kritiskt granska svaren på följande fråga:

- Hur påverkar formativ bedömning läsutveckling?

3. Metod

I metodkapitlet redovisas kunskapsöversiktens tillvägagångssätt. Kapitlet beskriver sökprocessen i sin helhet där det diskuteras hur urvalsprocessen gått till samt vilka parametrar som använts. Metodkapitlet redovisar även hur översiktens artiklar har analyserats och granskats. Avslutningsvis presenteras artiklarna genom en kort redogörelse av varje enskild artikel.

3.1 Val av sökord

Underlaget som ligger till grund för kunskapsöversikten har tagits fram med hjälp av systematiska sökningar i internationella databaser via Malmö universitets bibliotek (Malmö Universitet, u.å.). För att få ett större omfång av material användes kedjesökning via Google Scholar. Dessa informationskällor finns även listade i skolforskningsinstitutets lista över informationskällor (Skolforskningsinstitutet, 2020-05-19). Andra informationskällor som ingick i sökprocessen var databasen Swepub, Skolverkets sökmotor för vetenskapliga artiklar och lärportalen. Inget relevant material för kunskapsöversiktens syfte och frågeställning hittades inom dessa informationskällor.

Databaser/informationskällor
Ebsco Libsearch
Ebsco ERIC
Ebsco ERC
Kedjesökning via Google Scholar

För att hitta de sökord och sökfraser som var relevanta inom vårt forskningsfält startades databassökningar genom att fastställa följande nyckelord utifrån frågeställning. Nyckelorden är noga utvalda för att leda vägen till att finna de sökord och fraser som skulle utgöra olika

söksträngar (se exempelvis Karolinska Institutet, 2022-10-04; Uppsala Universitet, 2022-10-20).

Frågeställning	Svenska nyckelord	Engelska nyckelord
Hur påverkar formativ bedömning läsutveckling?	Formativ bedömning Läsutveckling Läsförståelse Grundskolan 4-6	Formative assessment Reading comprehension Elementary school

Nästa steg i processen var att hitta relevanta sökord och fraser med syftet att skapa lämpliga söksträngar. När nyckelorden matades in i databassökningarna filtrerades de sökord ut som dök upp inom forskning relevant till frågeställningen. Därefter kombinerades de olika sökorden och fraserna i olika typer av söksträngar för att få fram ett urval av forskningsartiklar. Sökprocessen ämnade ge en aktuell överblick över hur forskningen inom fältet läsutveckling och formativ bedömning ser ut (Skolforskningsinstitutet, 2021-09-20).

Frågeställning	Nyckelord	Sökord/synonymer
Hur påverkar formativ bedömning läsutveckling?	Formative assessment Reading comprehension Elementary school	Formative evaluation Classroom learning Pedagogy Reading Reading comprehension Reading skills Reading development Literacy Elementary school

En annan sökstrategi som användes för att hitta befintlig forskning inom fältet var kedjesökning. I kedjesökningen granskades artiklar inom ramen för kunskapsöversiktens frågeställning och genom referenslistan kunde ytterligare relevant material hittas (Malmö Universitet, 2022-11-21). Sökningen av artiklar från referenslista skedde både genom listade databaser ovan, och även genom Googles Scholar.

3.2 Inklusionskriterier och exklusionskriterier

För att avgränsa antalet sökningar till källor av relevans gjordes inklusions- och exklusionskriterier. Dessa gjordes innan sökningarna startade för att slutligen resultera i att frågeställningen i kunskapsöversikten besvarades (Malmö Universitet, 2022-11-21). Den systematiska sökningen har utgått från kunskapsöversiktens syfte och frågeställning, för att sedan leda till identifierandet av nyckelord. Utifrån nyckelorden har därefter relevanta sökord och synonymer arbetats fram och inkluderats i sökningar. I databassökningar har inklusionskriterier varit forskningsbaserade artiklar som blivit granskade, dvs. peer-reviewed. Det betyder i sin tur att material som inte mött dessa kriterier har exkluderats, då de inte varit relevanta för forskningen (Persson, 2017). Forskningsöversikten och dess frågeställning intresserar sig för läsutveckling och formativ bedömning. Genom sökord som exempelvis reading comprehension, reading development och reading skills avgränsas sökningen till forskning inom ramen för denna kontext. Exklusionskriterier blir således att forskning som behandlar ämnen med annat fokus än läsning och läsutveckling valts bort. Kunskapsöversiktens primära fokusområde är grundskolans mellanår, årskurs 4-6. I tio av tolv artiklar som ingår i denna översikt, inkluderas denna målgrupp. En av de övriga artiklarna riktar sig mot lågstadiet och en artikel har 17- och 18-åringar som målgrupp. Dessa artiklar har tagits med för att de bidrar med ytterligare ett perspektiv på praktiskt formativt arbete med läsutveckling. För att möjliggöra en god insyn inom forskningsfältet gällande formativ bedömnings påverkan på läsutveckling varierar orten artikeln är skriven på. Urvalet av artiklar är därför inte endast tagna från Europa utan även från USA och Asien av anledning att få ett varierat perspektiv på ämnet. Under sökprocessen användas inte några specifika parametrar angående publikationsår. Användandet av standardinställningen, som är år: 1929-2023, i sökmotorerna var genomgående under alla sökningar. Detta då forskningsfältet är relativt färskt och avgränsade sökningar hade kunnat begränsa resultatet av artiklar.

3.2.1 Sökprocess och urval

Vid den systematiska sökningen var tre nyckelord *formative assessment*, *reading comprehension* och *elementary school*. Söksträngar skapades och formades för att definiera sökträffar. En sökning på databasen Ebsco Libsearch kunde exempelvis innefatta sökorden *formative assessment*, *reading comprehension*, *reading development* och *elementary school*. Denna sökning gav 12 träffar. För att ytterligare smalna av fältet lades orden *reading skills* och *formative evaluation* till i söksträngen, vilket resulterade i 6 träffar. Denna sökstrategi gav få och specificerade träffar. En annan sökstrategi innebar användandet av or-funktionen. En sådan sökning kunde se ut som följer: *formative assessment or formative evaluation + reading comprehension or reading or literacy + elementary school*. Denna sökstrategi användes som ett sätt för att kunna fånga upp mer relevant material. En tredje sökstrategi kunde innebära att ett eller flera sökord togs bort, för att leda till en bredare repertoar. Denna typ av strategi användes för att få tillgång till mer forskning inom det fält som denna kunskapsöversikt ämnar behandla.

3.3 Metodanalys

För att analysera artiklarna som valts ut, gjordes en tematisk analys. Braun och Clarke (2006) beskriver en tematisk analys som ett sätt att identifiera och synliggöra mönster i ett innehåll. Genom dessa mönster kan samband och skillnader kritiskt granskas (Braun & Clarke, 2006). Artiklarna i kunskapsöversikten lästes djupgående och på så sätt upptäcktes mönster. Det första mönster som identifierades och som gav upphov till en tematisk indelning var huruvida artiklarna använde sig av ett digitalt verktyg eller ej. Den tematiska analysprocessen fortsatte sedan där djupgående läsning låg på artiklarnas metoder. Detta resulterade i upptäckten av att en del artiklar hade fokus på tekniska aspekter av läsförståelse. Vidare identifierades flertalet artiklar ha sitt fokus på läsförståelse i sin helhet. Detta gav upphov till den andra tematiska indelningen av artiklarna utefter vilken inriktning av läsutveckling som stod i fokus.

3.4 Valda artiklar

1. *What Does the CBM-Maze Test Measure?* (år: 2017; tidskrift: *Scientific Studies of Reading*; författare: M.L. Marloes et al.). Studien genomfördes genom en *multigroup structural regression model*. I studien deltog 92 fjärdeklassare som är av intresse för vår

kunskapsöversikt. Syftet med studien var att identifiera olika språkförståelsekrav såsom läsflyt, avkodning, ordförråd och hörförståelse. Detta skedde i relation till ett formativt bedömningsverktyg kallat CBM-maze test. Läsförståelsetestet jämfördes sedan med resultaten av Gates-Macginitie test, som är standardiserad inom summativ bedömning. Resultatet av studien visade att CBM- maze testet förlitade sig mer på kodrelaterade färdigheter än på färdigheter inom språkförståelse.

2. *Reading Specialists Use Verbal Protocols as a Formative Assessment Tool* (år: 2019; tidskrift: *The reading Teacher*; författare: K.T. Bergeson). I denna *design based-study* deltog tre olika skolor där tre lässpecialister navigerade varsin grupp med fjärde- och femteklassare. Syftet med studien var att undersöka om användandet av *verbal protocols* som formativ bedömning var främjande för elevers förståelse av olika typer av texter. Studiens resultat tydde på att *verbal protocols* var ett användbart verktyg för att förse elever med möjligheter att bättre förstå olika typer av texter. Verktuget ansågs skapa ett meningsfullt lärande i relation till texter. Tillsammans med studien drogs slutsatsen att arbetet med det formativa bedömningsverktyget, skapade värdefull information i förståelse om hur elever kan stöttas i lärandet genom texter.

3. *A collaborative reading annotation system with formative assessment and feedback mechanisms to promote digital reading performance* (år: 2019; tidskrift: *Interactive Learning Environments*; författare: C.M. Chen et al.). I denna komparativa studie jämförs CRAS *The collaborative reading annotation system* med och utan formativ bedömning. Syftet med studien var att diskutera effekterna på läsförståelse och interaktion när elever använde CRAS-FAFM (med formativ bedömning) och CRAS NFAFM (utan formativ bedömning). I studien deltog 55 elever från en skola i Taiwan. Resultat visade att CRASFAFM bidrog med förhöjda resultat i främjandet av läsförståelse och interaktiva diskussioner. Resultaten var framförallt markanta bland elever med låg förkunskap inom området.

4. *Increasing the sight vocabulary and reading fluency of children requiring reading support: the use of a Precision Teaching approach* (år: 2015; tidskrift: *Educational Psychology in Practice*; författare: C.P. Griffin & L. Murtagh). Denna mixed-metod approach studie utförde kvalitativa intervjuer av 40 irländska mellanstadieelever och undersökte mätningar med hjälp av kvantitativa metoder. Studiens syfte var att värdera *precision teachings* roll inom formativ bedömning. Resultatet visade att *precision teaching* kan anses som en effektiv strategi för att

underlätta formativ bedömning. Vidare visade studien att *precision teaching* kan vara ett motivationsverktyg för elevers lärande.

5. *Short- and long-term effects of assessment-based differentiated reading instruction in general education on reading fluency and reading comprehension* (År: 2018; tidskrift: *Learning and Instruction*; författare: N. Förster, E. Kawohl & E. Souvignier). I denna kvasiexperimentella studien deltog elever från årskurs 3 och 4. Sammanlagt deltog 28 olika klasser som var utspridda på 12 olika skolor i Tyskland som utifrån metoden delades in i icke slumpmässiga jämförelsegrupper. Syftet med studien var att undersöka effekter av implementering av arbetssättet LPA-learning progress assessment inom läsning. Arbetssättet innebär att samla information om progression i läsutveckling baserad på bedömning. Vidare samlas material för att kunna differentiera läsinstruktioner. Materialet är baserat på två metoder som markerar olika nivåer av läskunnighet. Implementeringen av det formativa arbetssättet lyckades på ett generellt plan med aspekter som skolkultur och rådande pedagogik i åtanke. LPA-RS gruppen visade positiv effekt på läsflyt. Resultat i läsförståelse visade ingen märkbar skillnad mellan LPA-RS gruppen och kontrollgruppen. Förbättrad läskunnighet syntes mest i grupper där läsförmågan var lägre, vilket indikerar att alla elever inte gynnas av samma grad.

6. *The effects of a formative assessment system on early reading development* (år: 2019; tidskrift: *Education*; författare; S. Gustafson et al.). Den genomförda kvantitativa studien var ett storskaligt projekt kallat för LegiLexi inom läsutveckling. Studien genomfördes under ett år och 511 svenska lågstadier elever deltog. Syftet med studien var att få samtliga elever att uppnå tillräckliga läskunskaper i slutet av lågstadiet för att påbörja mellanstadiet med rätt mängd förkunskap. Grupp med full tillgång till LegiLexi, alltså möjligheten att utnyttja verktygen inom formativ bedömning och lärarkursen, visade mest förbättring i avkodning och läsförståelse. Grupp med tillgång till endast verktyg i formativ bedömning visade mest förbättring inom språklig förståelse.

7. *The effects of formative reading assessment closely linked to classroom texts on high school reading comprehension* (År: 2017; tidskrift: *Educational Technology Research and Development*; författare: D.S. Hooley & J. Thorpe). Studien utgick från både kvantitativ och kvalitativ metod och 103 elever från högstadiet deltog i studien. Syftet med studien var att jämföra traditionell pedagogik med datorbaserad formativ bedömning inom läsning.

Resultatet av studien visade att studenter som tillhörde gruppen formativ bedömning visade högre grad av läsförståelse av innehåll. Enkäterna visade att eleverna kände sig mer motiverade med en formativ bedömning av läsförmåga och läsförståelse.

8. *Bringing Together Reading and Writing: An Experimental Study of Writing Intensive Reading Comprehension in Low-Performing Urban Elementary Schools* (År: 2017; tidskrift: *Reading Research Quarterly*; författare: J.L. Collins et al.). I denna studie deltog sammanlagt 1062 elever i både årskurs 4 och 5. Elever gick på 10 olika skolor i västra New York. Studien undersöker effekterna av ett arbetssätt där läsning och skrivning är integrerade. Specifikt är läsning och skrivning integrerade i uppgifterna och instruktionerna. Studiens resultat visade att arbetssätt som integrerar läsning och skrivning genom användandet av assisterande skriv-instruktioner i form av reflektions-arbetsblad (speciellt designade till läsningen och studien) leder till en förbättrad läsförståelse.

9. *Changing teaching through formative assessment: Research and practice - The King's-medway-Oxfordshire formative assessment project* (År: 2005; tidskrift: *Formative assessment: Improving learning in secondary classrooms*; författare: P. Black & D. Wiliam). I denna tvååriga kvantitativa studie deltog elever mellan 11-18 år. Studien genomfördes på olika grundskolor i Storbritannien där 48 lärare deltog. Syftet med studien var att undersöka om formativ bedömning höjde skolresultaten hos eleverna. Resultatet visade att resultaten höjdes. Detta blev synligt på skolornas egna prov samt på nationella prov som genomfördes på skolorna.

10. *One Elementary School's Implementation of Response to Intervention (RTI)* (År: 2010; tidskrift: *Reading & Writing Quarterly*; författare: E.S. Lembke, C. Garman, S.L. Deno & P.M. Stecker) En studie vars syfte var att undersöka effekterna av implementeringen av ett Response To Intervention-system (RTI). Grundpelare i RTI kopplat till läsutveckling är användandet av ett evidensbaserat läsprogram och formativ bedömning. I denna kvantitativa studie medverkade en mellanstadieskola och sammanlagt 290 elever. Resultatet visar att interventionen förhöjer elevernas resultat.

11. *Elementary students' perspectives on a curriculum for literacy education* (År: 2016; tidskrift: *Research Papers In Education*; författare: I.S. Pires Pereira & X.A. González Riaño) Denna studie undersöker elevers åsikter om implementering av ny läroplan med ett

literacy-fokus. 2365 elever och 19 lärare deltog initialt i denna kvalitativa studie som sammanlagt resulterade i 128 gruppsamtal. Utifrån dessa samtal gjordes ett urval som ledde till 19 intervjuer relevanta för studien. Resultat visar positiva effekter utifrån ett elevperspektiv där elever upplever ökad lust och motivation till att lära.

4. Resultat

I resultatdelen presenteras artiklarnas resultat utefter den tematiska analys som gjorts.

4.1 Artiklar med digitala verktyg

I en studie genomförd i Taiwan, utvecklades ett digitalt formativt verktyg (Chen, et al., 2021). I studien deltog 55 elever som kom från två olika grundskolor. Forskarna utgick från *the collaborative reading annotation system* – CRAS, vilket är ett digitalt system där eleverna kan göra anteckningar till texter medan de läser (Chen, et al., 2021). På så sätt kan elever se andra elevers kommentarer och insikter. Från denna grund arbetade forskarna fram en algoritm som identifierade vilka elever som var lågpresterande respektive högpresterande inom läsning, baserat på deras aktivitet inom CRAS-systemet (Chen, et al., 2021). Utifrån denna information gav systemet formativ feedback i form av att lägre presterande elever föreslogs interagera med högre presterande kamrater. Hypotesen var att detta skulle resultera i ett utbyte och bättre läsförståelse (Chen, et al., 2021). Resultat visade att CRAS-systemet med formativt verktyg ledde till högre läsförståelse hos elever, än hos elever i kontrollgruppen. Likt Chen et al. (2021) har en studie gjord av Hooley och Thorpe (2017) också ett fokus på läsförståelse. Studien genomfördes i USA med 103 highschool-elever. Syftet var att jämföra en så kallad traditionell läsundervisningspedagogik med summativ bedömning gentemot ett datorbaserat formativt verktyg (Hooley & Thorpe, 2017). Inom den traditionella pedagogiken fick eleverna läsa en text i deras läromedel, samt svara på frågor tillhörande texten. Processen för gruppen som använde sig av computer-based assessment, CBA bestod av egen läsning av en text, för att därefter svara på flervalsfrågor digitalt (Hooley & Thorpe, 2017). Verktöget var konstruerat så att eleverna fick formativ feedback efter varje svar de genomfört. Forskarna Hooley och Thorpe (2017) använde sig av en *mixed method*, vilket innebär att både kvantitativ och kvalitativ data användes. Kvantitativ data visade att gruppen med det formativa läsutvecklingsverktyget gjorde mer framsteg resultatmässigt i jämförelse med kontrollgruppen. I Hooley och Thorpe's studie ingick även enkäter vars inriktning var elevernas inställning till läsning. Dessa kvalitativa data visade att elevers självförtroende och inställning till läsning påverkats positivt av verktyget (Hooley & Thorpe, 2017).

Dessa studier genomförda av Chen et al. (2021) och Hooley och Thorpe (2017) använder sig båda av digitala läsverktyg med formativ bedömning. Dessutom är deras fokus båda på

läsförståelse. En annan studie som också hamnar inom ramen för digitala verktyg inom läsutveckling med formativ bedömning är en studie som Gustafson et al. (2019) gjorde. Det som skiljer denna studie från de andra är att verktyget som användes i studien även hade fokus på mer tekniska aspekter av läsning såsom fonologisk medvetenhet, inkännande av bokstävernas ljud, läsflyt med fokus på enskilda ord och avkodning. Läsförståelse var sedan indelad i fokus på ord, meningar, bild, respektive generell läsförståelse av en text i sin helhet (Gustafson et al., 2019). Studien presenterar resultatet av en intervention i läsutveckling och effekter av LegiLexi-verktyget. LegiLexi är ett verktyg som innehåller formativ feedback i relation till läsmaterial. I feedbacken får lärare information om elevers progression på individnivå och gruppnivå. Lärarna får även förslag på riktade instruktioner som används i formativt syfte, baserat på elevernas kunskapsnivå. Förutom detta finns en lärarkurs i relation till LegiLexi-verktyget och rekommendationer på instruktioner i form av material kring läsutveckling som är kopplat till elevers individuella behov (Gustafson et al., 2019). Studien var av kvantitativ karaktär och i den ingick 21 grundskolor i Sverige och sammanlagt 511 elever i årskurs 1 medverkade. Forskarna använde sig av en metod med tre olika grupper; en grupp med full tillgång till LegiLexi, en grupp med enbart tillgång till det formativa verktyget och en kontrollgrupp (Gustafson et al., 2019). Resultaten visar att implementeringen av LegiLexi haft en positiv inverkan på elevers kunskapsutveckling. I de mer tekniska aspekterna av läsning, visar resultat att det inte fanns någon märkbar skillnad mellan LegiLexi-gruppen och kontrollgruppen. Det var enbart i läsflyt med fokus på ord, som forskarna kunde se en märkbar förbättring i gruppen som hade full tillgång till LegiLexi. Likaså var resultaten i läsförståelse på ord-nivå mest förhöjda i LegiLexi med full tillgång. Kvantitativa data visar också att grupper med LegiLexi utvecklades mest i läsförståelse kopplat till bild och text i sin helhet (Gustafson et al., 2019).

4.2 Tematisk analys utifrån läsutveckling

En del av artiklarna lägger fokus på olika typer av förmågor inom läsutveckling. Dessa aspekter var avkodning, läsflyt, läshastighet och ordförståelse. I resultatet är denna del benämnd som *artiklar med fokus på tekniska aspekter av läsförståelse*. Andra artiklar har fokus på läsförståelse och läsutveckling utifrån ett mer komplext perspektiv där artiklarna fokuserar på att undersöka elevers reflektions och analysförmåga gällande texter. Denna delen

är benämnd som *artiklar med fokus på läsförståelse i sin helhet*. Artiklar som ingår i rubriken digitala verktyg, kommer här inte presenteras närmare.

4.2.1 Tekniska aspekter av läsförståelse

Förster et al. (2018) menar att läsförståelsen är svår att mäta, vilket försvårar processen i att på rätt sätt stötta elever i deras utveckling. Detta då lärare behöver aktuell och tillförlitlig information om elevens prestation och framsteg inom läsning, menar Förster. Med hjälp av den informationen behöver lärare skapa en lärandemiljö för eleven som baseras på differentierade metoder och därmed rikta individuella instruktioner till varje elev för att optimera framsteg i deras läsutveckling (Förster et al., 2018). I studien genomförd av Försters et al. (2018) undersöks kortsiktiga och långsiktiga effekter på läsflyt och läsförståelse med hjälp av bedömningsbaserade läsinstruktioner som är anpassade till individuella elevers behov. Effekterna jämförs med undervisning som inte erhåller dessa verktyg för att se om de ger någon form av effekt på läsflyt och läsförståelse. Studien genomfördes under en tvåårsperiod från tredje klass till fjärde klass och tog avstamp i användandet av metoden *learning progress assessment*, LPA (Förster et al., 2018). Denna metod liknar metoden Curriculum-Based Measurement, CBM vars syfte är att navigera elever genom olika typer av tester för att sedan kunna fånga upp deras framgångar och utvecklingsmöjligheter (Förster et al., 2018). Precis som CBM består LPA av tester som *maze task* där elever ska fylla i orden som saknas i en text. En ytterligare övning finns inom LPA som syftar till att samtala med eleverna både under och efter läsningen för att känneteckna vilka förmågor inom läsning eleven besitter (Förster et al., 2018). Förster et al. menar att möjligheten till individanpassade instruktioner uppstår vid utvärdering av informationen som läraren fått från samtalen som sker under läsningen, samt från *maze task* och därmed kan läsutvecklingen stöttas. Resultatet av studien visade att elever som upplevde svårigheter med läsflyt och läsförståelse fick mycket högre resultat i slutet av studien jämfört med mätningen som ägde rum i början av studien. Det var dock ingen märkbar skillnad hos de elever som ansågs ha mycket god läsförmåga i grupper med respektive utan LPA- verktygen (Förster et al., 2018). Marloes et al. (2017) menar att CBM lägger stort fokus på att luckra upp svårigheter med avkodning av texter, vilket gör att mätning av språklig förståelse blir svårare att genomföra med hjälp av detta test. I sin studie undersöker Marloes et al. funktionen hos CBM och hur effektivt detta verktyg är inom formativ bedömning av läsutveckling. Slutsatsen av studien visade att CBM var ett effektivt verktyg för att kunna följa elevers läsförmåga. Framförallt visade det sig vara

effektivt i fall där lärare vill synliggöra elever med svårigheter för att kunna definiera vad de behöver fortsatt stöd med (Marloes et al., 2017). Precis som Förster et al. (2018) betonar Marloes et al. (2017) att elever vars läsförmåga uppnår kraven eller uppnår mer än kraven inte drar någon nytta av testet utifrån ett utvecklingsperspektiv.

Studierna gjorda av Förster et al. (2018) och Marloes et al. (2017) undersöker läsförståelse utifrån läsflyt, avkodning och ordförståelse. En annan studie som observerar läsförståelse utifrån dessa mer tekniska förmågor är Griffin och Murtagh (2015) som i sin studie undersöker huruvida metoden *precision teaching* kan förbättra elevers läsflyt och läshastighet. Vidare lade studien stort fokus på metodens påverkan, dvs. förmågan att kunna läsa högfrekventa ord, vilket grundar sig i avkodningsförmågan. Metoden innebär en tydlig definiering av vad den enskilda elevens lärandemål är. För att uppnå dessa innefattar *precision teaching* ett utvecklande av material som grundar sig i övning av läsflyt och ordförståelse under återupprepade gånger (Griffin & Murtagh, 2015). Utvecklingen som sker mäts och följs upp genom ständig återkoppling till de individuella lärandemålen. Griffin och Murtagh (2015) undersöker även effektiviteten hos PT som formativt verktyg. De menar att den ständiga mätningen av utveckling ger elever möjlighet till att bli ägare av sin egen lärandeprocess och känna sig självständiga i sin lärandesituation. Griffin och Murtagh (2015) menar även att användandet av *precision teaching* som formativt verktyg förhöjer elevers motivation till lärande då det följer deras egen utvecklingsprocess och de blir delaktiga i sina framsteg (Griffin & Murtagh, 2015).

Likt Griffin och Murtagh (2015) undersöker Lembke et al. (2010) hur elever som upplevs kämpa med att utveckla olika typer av läsförmågor reagerar på tydliga och exakta instruktioner. Studien utgår ifrån *Response to Intervention*, RTI vars syfte är att med hjälp av högkvalitativa instruktioner effektivisera inlärningsprocessen och se till att elever utvecklas i relation till utsatta lärandemål. Vidare ska RTI agera som möjlighet till att förse elever med rätt stöd. Det är speciellt inriktat till de elever som kämpar med att möta de krav som ställs i skolan (Lembke et al., 2010). Även i studien gjord av Lembke et al. (2010) används CBM-metoden för att granska och följa elevers resultat. CBM utgjorde en god utgångspunkt i studien för att kunna följa upp elevers utveckling och förse dem med rätt stöttning. Verktøyet gjorde det lätt för lärare att upptäcka specifika svårigheter hos elever som befann sig i utmanande lärandesituationer. Lembke et al. (2010) menar att möjligheten att fastställa och granska elevers lärandeprocess gör det lättare att ge dem tydliga och exakta instruktioner.

Detta då varje elevs lärandeprocess synliggörs på ett individuellt plan. Studien resulterade i en ökning av ordförståelse och läsflyt hos elever med specifika inlärningssvårigheter (Lembke et al., 2010).

Även Pereira och Riaño (2018) poängterar elevers delaktighet i sitt eget lärande som effektivt i relation till lust inom lärandet. Deras studie skiljer sig från Griffin och Murtagh (2015) mer behavioristiska utgångspunkt då deras studie grundar sig i det sociokulturella synsättet på lärande. Lärandeobjektet var dock liknande i form av avkodning, ordförståelse och textbearbetning. Pereira och Riaño (2018) poängterar att lärandesituationer har större sannolikhet att vara gynnsamma för elever om de är interaktiva och grundar sig i den sociala aspekten. Lärandesituationerna i studien var baserade på grupparbeten. Resultatet från Pereira och Riaño (2018) studie visade att lusten att lära och elevernas läsförståelse ökade och detta menar författarna i sin tur har en betydande roll för elevers utveckling av läsförståelse (Pereira & Riaño, 2018).

4.2.2 Läsförståelse i sin helhet

Fem av artiklarna har ett fokus på läsförståelse. I artiklarna används ordet reading comprehension eller comprehension. I Bergeson's studie (2019) används ett *verbal protocol* framarbetat av specialister inom läsning. Denna studie var en så kallad *design-based* studie, där forskaren tillsammans med speciallärare inom läsning designade och implementerade en metod (Bergeson, 2019). Metoden innebar att eleverna uppmanades att tänka högt medan de läste. Implementeringen skedde genom tre speciallärare med fjärde- och femteklassare. Speciallärarna hade ett protokoll med stödfrågor som kunde ställas vid uppmärksammande av någon svårighet under läsning, med det formativa syftet att öka elevernas förståelse (Bergeson, 2019). I resultaten visade sig metoden vara ett verktyg som hjälpte speciallärarna att bättre förstå elevernas läroprocess och som ett användbart formativt verktyg (Bergeson, 2019).

En annan studie med fokus på läsförståelse är en studie gjord av Collins med kollegor (2017). Detta är en studie som använder sig av en formativ metod där både läsning och skrivning integreras. Arbetssättet integrerar läsning och skrivning genom användandet av assisterande skrivinstruktioner i form av reflektionsarbetsblad speciellt designade till läsningen och studien

(Collins et al., 2017). Studien involverade 50 skolor och 1062 elever i årskurs 4 och 5. Eleverna skrev parallellt som de läste och genomförde 25-30 arbetsblad. Dessa arbetsblad hade den formativa funktionen att leda eleverna genom en progression och till fortsatt lärande (Collins et al., 2017). Forskarnas hypotes var att skrivandet skulle leda till djupare läsförståelse. Resultat visar att hypotesen stämde och att elever som varit med i studien under en längre tid fick bäst resultat (Collins et al., 2017). Resultatet visade även att elever i femteklass gynnades mest, vilket forskarna kopplar till var eleverna befann sig i skrivprocessen. Collins med kollegor (2017) drar slutsatsen att eleverna i årskurs 4 behövde fokusera på både innehåll och form, medan eleverna i årskurs 5 kunde ha ett större fokus på själva innehållet.

Studien som Dylan och Black (2005) genomförde har inte ett specifikt fokus på läsförståelse utan bidrar emellertid med ett perspektiv på framförallt formativt arbete och formativ bedömning. I studien medverkade 48 olika lärare och deras elever från sex olika skolor i Storbritannien. Lärarna var inte enbart lärare i språk, utan även lärare i naturvetenskap och matematik (Black & Wiliam, 2005). Artikel är relevant för kunskapsöversikten då den visar hur ett formativt arbete med bedömning kan leda till förhöjda resultat inom språkutveckling och läsutveckling, men även i andra ämnen. Författarna undersöker hur ett ramverk för formativ bedömning kan appliceras i lärares bedömningspraktik och undervisning. Black och Wiliam (2005) problematiserar idén med implementeringen av ett koncept rakt av och menar att kontexten måste tas i beaktande. Studiens metod är därför kontextbaserad och består inte av en exakt metod. Det går däremot att urskilja element som utmärkte denna studie och dessa var muntlig feedback, klassrumsdialog, själv- och kamratbedömning, samt formativ användning av summativa test (Black & Wiliam, 2005). Studien visade på positiva utfall och kunskapsutveckling. Utfall av studien mättes dels med hjälp av nationella och dels skolornas egna tester. Dessa tester var en del av den rådande undervisningspraktiken och inte specialdesignade för studien (Black & Wiliam, 2005).

5. Diskussion

I detta kapitel görs en diskussion utifrån resultat. Därefter diskuteras och problematiseras metod och forskningsområdet granskas kritiskt. Dessa diskussioner leder sedan fram till slutsatser och förslag på vidare forskning.

5.1 Resultatdiskussion

I inledningen av kunskapsöversikten problematiseras ett instrumentellt synsätt på formativ bedömning som växt fram. Studiernas metoder som ingår i översikten har som syfte att öka lärande och är formativa av sin natur. Alla studier förutom två använder sig av test för att mäta utfallet av metoderna. Detta är logiskt, då detta förmedlar huruvida metoden är användbar. I relation till det formativa syftet är det dock desto mer intressant att det i slutändan leder till en summativ bedömning utifrån resultat. Ett mönster som går att finna här är att de artiklar som använder sig av test är av kvantitativ natur. De två övriga artiklarna är av kvalitativ natur och utgår från fältanteckningar, mejlkonversationer eller enkäter.

Denna kunskapsöversikt inleddes med en beskrivning av vad kursplanen i svenska lyfter som lärandemål inom ämnet. Avkodning, lässtrategier och förmågan att resonera kring olika texter och dess varierande koppling till sammanhang är i stort fokus. Under arbetet med artiklarna upptäcktes det som tidigare nämnts att det fanns många artiklar där undersökningen fokuserade på tekniska förmågor inom läsförståelse. Dessa tekniska aspekter var avkodning, läsflyt, läshastighet och ordförståelse. Samtliga artiklar hade argumentationen att dessa förmågor är enklare att mäta och därmed är eventuell stöttning utförbar. Både Förster et. al (2018) och Marloes et. al (2017) fastställer hur deras användande av CBM-metoden medför en förenkling av arbetet med att skapa individuella och konkreta verktyg för elever som har svårigheter att utveckla dessa tekniska förmågor. Å andra sidan betonar de hur metoder som mäter dessa förmågor inte gett upphov till utveckling hos de elever som befinner sig längre fram i sin läsutvecklingsprocess. Utifrån dessa studier kan det bli tydligt hur lärare kan använda sig av formativ bedömning av förmågor som avkodning, läsflyt, läshastighet och ordförståelse genom tester som inkluderas inom CBM. Det blir även tydligt att formativ bedömning har en tydlig effekt på läsutveckling relaterat till mer tekniska förmågor. Det är dock intressant hur de artiklar som fokuserar på tekniska förmågor alla drar slutsatsen att den

formativa bedömningen inte har någon märkbar effekt på de elever som redan har grundläggande eller högre förmågor inom läsförståelse.

Resultat i Lembkes et.al. (2010), Pereira & Riaños (2018), Griffin & Murtaghs (2015) forskning lyfter en aspekt kopplat till motivation i förhållande till formativ bedömnings påverkan på elevers utveckling av läsförståelse. Det visar att användandet av formativ bedömning i relation till arbetet med läsförståelse främjar elevers motivation i klassrummet som i sin tur främjar kunskapsutveckling. Här betonas vikten av formativ bedömning för att skapa förutsättning till ett lustfyllt lärande. Artiklarna visar olika metoder till att nå motivation i klassrummet (Lembke et.al., 2010; Pereira & Riaño, 2018; Griffin & Murtagh, 2015).

Att många av artiklarna har ett fokus på läsförståelse i sin helhet var något förvånande. Bergeson (2019) skriver i sin studie om läsförståelse som svårbedömt då en elevers läsförståelse oftast sker under tiden de läser. Forskaren menar att en lärare oftast bedömer elevers läsförståelse efter de läst. Bedömningen är i många fall bestående av att elever ska svara på frågor om texten eller återberätta dess handling (Bergeson, 2019). Trots att bedömning av läsförståelse uppfattas som komplex finns det i denna kunskapsöversikt fem artiklar som hittat sätt att hantera dilemmat på, genom att använda sig av formativ bedömning.

En slutsats som kan dras utifrån översiktens artiklar är att alla artiklar förutom en, består av en metod eller användandet av ett verktyg. Artikeln av Black och Wiliam (2005) visar i kontrast hur en generell formativ pedagogik kan bidra med förhöjda resultat. Inledningsvis nämndes genom Hirsh och Lindberg (2015) hur Wiliam och Black var med och lade grunden för formativ bedömning i praktiken. En reflektion i relation till detta är att forskarnas tidigare publicitet och legitimitet, påverkade artikelns genomslag (Hirsh & Lindberg, 2015). Black och Wiliam (2005) liknar formativ bedömning vid en process och ett sätt att se på bedömning. Istället för att använda sig av en specifik metod menar forskarna att formativ bedömning kan ses som ett teoretiskt ramverk. I jämförelse med denna definition är det intressant att övriga artiklar i denna kunskapsöversikt använder sig av en specifik metod. Frågan som går att ställa i förhållande till detta är ifall en artikel som hade visat på förhöjda elevresultat utifrån en formativ pedagogik inom läsning, utan att ha använt sig av en specifik framarbetad metod hade haft samma genomslag som en artikel som använder sig av en konkret metod. Ett rimligt antagande är att studien inte hade uppfattats som lika trovärdig, då arbetssättet som studien skulle bygga på, hade varit förhållandevis brett i jämförelse med ifall studien baserats på en

specifik metod. En slutsats som går att dra är att metoder eller ett verktygs tydlighet är en bidragande faktor i implementeringsarbetet.

5.2 Metoddiskussion

Under forskningsprocessen blev det tydligt att det finns en del forskning inom formativ bedömning, men att det behövs mer forskning inom formativ bedömning kopplat till läsutveckling. En sökning på Swepub med sökordet *formative assessment* ger 171 träffar. Lägg ordet *reading comprehension* till, ger det 5 träffar. Görs en sökning i Skolverkets Lärportal med sökordet formativ bedömning och ämnet svenska, resulterar det i 1 träff på moduler, 3 träffar på webbtexter och 3 träffar på dokument. Är sökningen inriktad på matematik kommer det däremot upp 7 moduler, 34 webbtexter och 42 dokument.

Denna kunskapsöversikt har visat att en del läsutvecklingsverktyg med formativ bedömning gett mer effekt för elever i svårigheter och en del studier har visat lite eller ingen märkbar effekt för elever som kommit längre i kunskapsutvecklingen inom läsutveckling. Vi ser att det finns en brist i skapandet av verktyg för elever som är i en fas att kunna utveckla mer komplexa förmågor som kan likställas med förmågan att kunna resonera kring olika texter och dess varierande koppling till sammanhang, som står skrivet i läroplanen för svenska.

5.3 Slutsats

Kunskapsöversiktens syfte var att undersöka hur lärare arbetar med läsutveckling i kombination med formativ bedömning. Frågeställningen i kunskapsöversikten intresserar sig för hur formativ bedömning påverkar läsutveckling. De elva artiklar som presenteras i översikten visar på hur formativt arbete med läsutveckling leder till ökad läsförståelse och ökad kunskapsutveckling. Artiklarna innehåller olika sätt att arbeta med läsutveckling och formativ bedömning. Tre av artiklarna använder sig av digitala formativa läsutvecklingsverktyg. I resultatet visade sig att fem artiklar har fokus på läsförståelse i sin helhet och fem artiklar har ett fokus på de mer tekniska aspekter av läsförståelse. Samtliga artiklar förutom en använder sig av en konkret metod. Kunskapsöversikten visar att läsförståelse uppfattas som svårbedömt av många lärare, vilket leder till slutsatsen att en konkret metod kan vara ett sätt att hantera detta dilemma. Ett mönster som går att finna är att

bedömningen tenderar att fokusera på de mer tekniska aspekterna av läsförståelse. Denna typ av bedömning visade sig vara mer gynnsam för elever i svårigheter.

5.4 Pedagogiska implikationer

Skrivandet av denna kunskapsöversikt grundar sig i intresset av att undersöka vilken påverkan formativ bedömning har på läsutveckling. Vi har under vår studietid och under vår verksamhetsförlagda del av utbildning uppmärksammat den avtagande lusten att läsa och hur läsutvecklingen stagnerat. Vi har även observerat rollen som formativ bedömning har inom skolans styrdokument och hur skolvärlden överlag understryker vikten av att verktyg inom formativ bedömning ska användas.

Inför vår kommande yrkesroll kommer vi att ta med oss insikten att formativ bedömning kan ha en positiv påverkan på läsutveckling. Den studerade forskningen visar att formativ bedömning resulterar i förhöjda resultat inom olika typer av förmågor inom läsning. De flesta studier inom denna översikt är kvantitativa studier. Vi tror att kvalitativa studier bidrar med ett perspektiv som inte bör avfärdas och inser dess roll i arbetet med att få en så komplett bild av hur formativ bedömning påverkar elevens kunskapsutveckling som möjligt. Bergeson (2019) och Pereira & Riaño (2018) visar i sina kvalitativa studier att användandet av formativ bedömning påverkar elevers lust att lära positivt och ger en tydligare inblick i den egna elevens insikt av dess lärandesituation.

En annan aspekt vi vill uppmärksamma är betydelsen av en god kommunikation med eleverna om deras utveckling. Förster et al. (2018) och Lembke et al. (2010) understryker vikten av formativa instruktioner. Vi tror dessutom att elevernas respons till dessa instruktioner är något som inte får glömmas bort. Feedbacken behöver tas emot och vara begriplig för eleverna för att feedbacken ska ha ett syfte. Enligt Skolverket ska elevens framgång och utvecklingspotential vara något eleven ska vara ägande av, vilket vi även står fast vid (Skolverket, 2022a).

5.5 Fortsatt forskning

Kunskapsöversikten har även visat att det finns en koppling mellan formativ bedömning och främjandet av elevers motivation i klassrummet. Då en lustfylld och elevnära lärandesituation

förespråkas i läroplanen hade det varit intressant att undersöka kopplingen mellan formativ bedömning och motivation i relation till läsutveckling närmre. Detta hade kunnat genomföras genom att studera effekten av formativ bedömning i olika mellanstadieklasser med hjälp av intervjuer och samtal med eleverna. Vidare hade ett intressant bidrag inom forskningen varit hur estetiska inslag i läsutveckling kan påverka lusten att lära och i sin tur främja läsutveckling.

6. Referenser

- Bergeson, Kristi, Tamte. (2019). Reading Specialists Use Verbal Protocols as a Formative Assessment Tool. *The Reading Teacher*. 73(2), 85–193. doi:10.1002/trtr.1815.
- Black, Paul. & Wiliam, D. (1998). Assessment and Classroom Learning. *Assessment in Education: Principles, Policy and Practice*, 5(1), 7-74. DOI: 10.1080/0969595980050102
- Black, Paul. & Wiliam, Dylan. (2009) Developing the theory of formative assessment. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 21, 5-31. DOI 10.1007/s11092-008-9068-5
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.
- Cawley, John, F. Miller, James, H. Carr, Sonya, C. (1990). An examination of the reading performance of students with mild educational handicaps. *Journal of Learning Disabilities*, 23, 284–290. [10.1177/002221949002300507](https://doi.org/10.1177/002221949002300507)
- Chena, Chih-Ming. Chenband, Liang-Chun. Horng, Wei-Juin. (2021). A collaborative reading annotation system with formative assessment and feedback mechanisms to promote digital reading performance. *Interactive Learning Environments*. 29(5), 848-865. <http://dx.doi.org/10.1080/10494820.2019.1636091>.
- Griffina, Claire P. Murtagh, Leila . (2015). Increasing the sight vocabulary and reading fluency of children requiring reading support: the use of a Precision Teaching approach. *Educational Psychology in Practice*. 31(2), 186–209. <http://dx.doi.org/10.1080/02667363.2015.1022818>.
- Collins, James, L. Lee, Jaekyung. Fox, Jeffery. D. Madigan, Timothy, P. (2017). Bringing Together Reading and Writing: An Experimental Study of Writing Intensive Reading Comprehension in Low-Performing Urban Elementary Schools. *Reading Research Quarterly*. 52(3):311-332. doi:10.1002/rrq.175.
- Förster, Natalie. Kawohl, Elisabeth. Souvignier, Elmar. (2018). Short- and long-term effects of assessment-based differentiated reading instruction in general education on reading fluency and reading comprehension. *Learning and Instruction*. 56, 98-109. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2018.04.009>.

- Gustafson, Stefan. Nordström, Thomas. Andersson, Ulrika, B. Fälth, Linda. Martin, Ingvar. (2019). Effects of a Formative Assessment System on Early Reading Development. *Education*. 140 (1), 17-27.
- Hirsh. Åsa. & Lindberg, Viveca. (2015). *Formativ bedömning på 2000-talet – en översikt av svensk och internationell forskning*. Delrapport från SKOLFORSK-projektet. Vetenskapsrådet.
https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25aca/1555423122350/Formativ-bedoemning-svensk-o-internationell-forskning_VR_2015.pdf
- Hooley, Diana, S. Thorpe, James. (2017) The effects of formative reading assessments closely linked to classroom texts on high school reading comprehension. *Educational Technology Research and Development*. 65(5), 1215-1238. DOI 10.1007/s11423-017-9514-5.
- Karolinska Institutet. (2022-10-04). *Söka information*.
<https://kib.ki.se/soka-vardera/soka-information>
- Lemke, Erica, S. Garman, Carol. Stanley, L, Deno. Stecker, Pamela, M. (2010). One Elementary School's Implementation of Response to Intervention (RTI). *Reading and Writing Quarterly*. 26(4), 361-373. <https://doi.org/10.1080/10573569.2010.500266>.
- Malmö Universitet. (2022-11-21). *Sökguide till Själständigt arbete på grundnivå (SAG) i lärarutbildning*. <https://libguides.mau.se/sag/sokteknik>
- Malmö Universitet. (u.å.). *Databaser A-Ö*. <https://library-databases.mau.se/sv-se>
- Marloes, Muijselar, L. Panayiota Kendeoub, Peter F. de Jonga, and Paul W. van den Broek. (2017). What Does the CBM-Maze Test Measure? *SCIENTIFIC STUDIES OF READING*. 21(2), 120–132 <http://dx.doi.org/10.1080/10888438.2016.1263994>
- OECD. PISA 2012 results: What students know and can do (Volume 1). https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-2012-results-what-students-know-and-can-do-volume-i/table-i-a-snapshot-of-performance-in-mathematics-reading-and-science_9789264201118-table1-en
- OECD. PISA 2015 results: Excellence and equity in education (Volume 1). <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264266490-en.pdf?expires=1673788314&id=id&accname=guest&checksum=7F44477835FBE353C98FBDB143556120>
- OECD. PISA 2018 results: What students know and can do (Volume 1). <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5f07c754-en.pdf?expires=1673788216&id=id&accname=guest&checksum=7387862F2C85ABE9047D86070CF7F758>

- Pereira, P. Susana, I. Riano, G. Antón, X. (2018). Elementary students' perspectives on a curriculum for literacy education. *Research Papers in Education*. 33(1), 89-112.
<http://dx.doi.org/10.1080/02671522.2016.1270999>
- Persson, Sven. (2017). Forskningslitteracitet – en introduktion till att förstå, värdera och använda vetenskaplig kunskap. *Forskning i korthet nr 1*. Författarna, Sveriges Kommuner och Landsting och Kommunförbundet Skåne.
- Skolforskningsinstitutet. (2020-05-19). *Informationskällor för forskningsbaserad undervisning*.
<https://www.skol.fi.se/forskningssammanstallningar/informationskallor-for-forskningsbaserad-undervisning/>
- Skolforskningsinstitutet. (2021-09-20). *Utveckla undervisningen med stöd av systematiska forskningssammanställningar*.
<https://www.skol.fi.se/forskningssammanstallningar/utveckla-undervisningen-med-stod-av-systematiska-forskningssammanstallningar/>
- Skolverket. (2016). *Att läsa och förstå: Läsförståelse av vad och för vad?*
<https://www.skolverket.se/getFile?file=3694>
- Skolverket. (2022a). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Stockholm: Skolverket.
<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-och-kursplaner-for-grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>
- Skolverket. (2022b). *Betyg och provning – Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och provning*. Stockholm: Skolverket.
<https://www.skolverket.se/getFile?file=10020>
- SOU 2018:57. *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället*. Betänkande av läsdelegationen. Stockholm.
<https://www.regeringen.se/49f088/contentassets/39759a0cb5234aa08340c7243e371908/barns-och-ungas-lasning--ett-ansvar-for-hela-samhallet-sou-201857.pdf>
- Statens medieråd. (2021). *Ungar & medier 2021 – En statistisk undersökning av ungas medievanor och attityder till medieanvändning*.
https://www.statensmedierad.se/download/18.57e3b0a17a75fbf0654916e/1632377641632/Ungar%20och%20medier%202021_anpassad.pdf
- Uppsala universitet. (2022-10-20). *Söktips och sökteknik*. Uppsala universitetsbibliotek.
<https://libguides.uu.se/sok/sokstrategi>